

Οἱ Crétins (ἡλίθιοι) καὶ τινες ἰδιῶται ὄχι μόνον ἐνίοτε εἶνε πολὺ κατώτεροι τῶν ζώων ὡς πρὸς τὰς διανοητικὰς καὶ ἡθικὰς δυνάμεις, ἀλλὰ καὶ τινες αὐτῶν ὡς πρὸς τὴν μορφήν ὁμοιάζουσι ζῳά τινι, οἷον πίθηκας, χοίρους, αἰγας κτλ. Ἐπὶ πολὺ περιέργον παράδειγμα ἀναφέρει ὁ Pinel. Νεῖνις 14 ἐτῶν ὡς πρὸς τὴν μορφήν τῆς κεφαλῆς, τὰς διαθέσεις καὶ τὸν τρόπον τοῦ ζῆν ὁμοίαζε καταπληκτικῶς μὲ αἶγα. Ἀπεστρέφτο τὸ κρέας καὶ ἔτρωγε μόνον φυτικὰς οὐσίας, ἔπινε μόνον ὕδωρ· ἦτο πολὺ εὐγνώμων μόνον πρὸς τὴν ὑπηρετρίαν, ἥτις τῇ ἔδιδε τὴν τροφήν. Ἐξέφραζε δὲ τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς προφέρουσα μόνον δύο λέξεις: μπέε, καὶ μάα, οὐδεμίαν ἄλλην δυναμένη νὰ προσφέρῃ συνάμα δὲ ἐξετείνει καὶ ἑκαμπε ἀλληλοδιαδόχως τὴν κεφαλὴν τῆς κατὰ τὸν τρόπον τῶν αἰγῶν, καὶ προσέτριβεν αὐτὴν κατὰ τῆς κοιλίας· τῆς τροφοδότου τῆς· τὴν αὐτὴν κάμψιν καὶ ἑκτασιν ἑκαμνε θέλουσα νὰ προσβάλῃ, ὅταν ὠργίζετο, τοὺς ἀνθρώπους ἢ τὰ ζῷα, προσπαθοῦσα νὰ κτυπήσῃ διὰ τῆς κορυφῆς τῆς κεφαλῆς τῆς. Οὐδέποτε κατάρθρωσαν νὰ τὴν θέσωσιν ἐπὶ καθέκλας, ἀλλὰ πάντοτε ἐξετείνεται ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ τὸν τρόπον τῶν αἰγῶν. Ὅλη ἡ ῥάχης τῆς ἦτο κεκαλυμμένη ὑπὸ τριχῶν μακρῶν ὁμοίων ὡς πρὸς τὴν ποιότητα μὲ τρίχας τῆς αἰγῆς.

Κατὰ τὴν θεωρίαν λοιπὸν τῶν ὀλίγων πρέπει νὰ ἐξαγάγωμεν τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ Θεὸς εἶνε κατσίκαι;

A.

ΘΕΑΤΡΙΚΑ ΖΑΚΥΝΘΟΥ.

«Θέατρον; Θεάτρον ἐν Ζακύνθῳ». Ἰδοὺ βεβαίως ἡ ἀναφώνησις ἦν μετὰ φθόνου καὶ ἐκπληξέως· ὁ ἀφῆσιν οἱ ζῶηροι Κερωπίδαι. Ἄλλ' ὁ φθόνος οὗτος, καὶ ἡ ἐκπληξις αὕτη εἶναι ἀρκετὰ δεδικαιολογημένα, διότι ὅσῳδῃποτε κωμικὴ καὶ ἐὰν ἦναι ἡ Βουλὴ, οὐδόλως βεβαίως θὰ ἀξίζη μίαν καλὴν κωμωδίαν, ὅσῳ δῆποτε βαρεῖα καὶ ἀνῆναι ἡ φωνὴ τοῦ Κ. Τρικουπῆ, οὐδόλως θὰ τῷ δώσῃ τὴν ὑπόληψιν ἐνὸς βαρυτόνου, καὶ ὅσῳ δῆποτε καὶ ἦναι μποῦφος ὁ Α. Σκουζέ, οὐδέποτε θὰ διακριθῇ εἰς opéra bouffe.

*

**

Ἡ αὐλαία ἤρθη. Τὰ βλέμματα προσηλώθησαν ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐν ᾗ παρίστατο τριάς ἡθοποιῶν. Ἐστράφην πρὸς τὸ παρακείμενον καὶ τῷ ἐζήτησα τὸν τίτλον τοῦ μελοδράματος. Ὁ ἀγαθὸς Ζακύνθιος ἡμειδίασεν οἰκτεῖρων τὴν τόσῳ παχυλὴν ἄγνοιάν μου, καὶ μετὰ στομφώδους ὕφους ἀπήντησεν: «Εἶναι, gioja μου, la sforza dél Destino.» Τὸ ἀληθὲς εἶναι ὅτι ἡδυνάτο τις κάλλιστα νὰ τὸ ἀποκαλέσῃ Βαβυλωνίαν. Ὁ ὑποβολεὺς καθ' ἑκάστην στιγμὴν ἐξέχυνε τὴν κεφαλὴν ἀπὸ τῆς ὀπῆς διὰ τρόπον καταφανεστάτου, ὡς μὲς παραφυλαττόμενος ὑπὸ γαλῆς, καὶ ἡ φωνὴ του εἶχεν ἀξίωσιν ν' ἀποτελῇ μέρος ἄτακτον εἰς τὴν συναυλίαν. Ἡ prima madonna ὅτε μὲν ἐξηγροῖ τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὡς Μαινὰς, ὅτε δὲ ἐχαλάρου τούτους ὡς ἐπειδὴ εὕρισκόμεν μεταξὺ τιμίων γυναικῶν δὲν εὕρισκα παραβολήν. Τὴν χαρὰν τῆς ἐξέφραζον ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματός τῆς. Τὸ στήθος τῆς ἐγέλα, οἱ μαστοὶ ὠρχοῦντο, οἱ μηροὶ διεστέλλοντο, καὶ αἱ κνήμαι σκανδαλωδῶς προέβαλλον ὑπὸ τὸ βραχὺ κράσπεδον. Τὴν λύπην τῆς δὲν δυνάμεθα νὰ ὀρίσωμεν, διότι ἡ Ἰταλὶς αἰοῖδος, θέλουσα πάντοτε νὰ ἀνέρχηται εἰς τὸν ἀ-

νώτατον βαθμὸν τῆς, προσεπάθει νὰ γελᾷ ἀγρίως, ἀλλὰ μ' ὅλας τὰς προσπάθειάς τῆς ὁ γέλως τῆς ἦτον ἀληθὲς γέλως, Βακχικὸς, προκλητικὸς, γέλως τῶν κυπέλων καὶ τῆς κλίνης. Φαίνεται ὅτι εἶχεν ἀποκτήσει πολὺ τὴν ἔξιν τοῦ γέλωτος τούτου. Ἄλλως τε ἦτον εἰς ἀρκετὰ μεγάλην ἡλικίαν, ὥστε νὰ δύναται νὰ διορθωθῇ. Ἡ προσφιλέας μας prima donna θὰ ἤρῃμει τοῦλάχιστον τεσσαράκοντα πέντε ἐτη, καὶ εἰς τοιαύτην ἡλικίαν γνωστὸν ὅτι οὐδὲν ἄλλο δύναται τις νὰ προσποκτήσῃ ἢ ρυτίδας, καὶ εὐλάβειαν. Τοῦτο ἦτον ἀρκετὰ σωτήριον διὰ τὸ ἡδυπαθὲς ἀκροσῆριον, ὅπερ δυσκόλως θὰ συνεκρατεῖτο, ἐὰν δὲν συνεψήφίζε τὰς προκλητικὰς κινήσεις τῆς, μὲ τὴν παρηγμακυῖαν μορφήν τῆς.

*

**

Ὁ δυστυχὴς δξύφωνος εὕρισκετο εἰς ἀδιάλειπτον πάλιν πρὸς τοὺς πνεύμονάς του. Ὅταν ἤρχιζε τὸ ἄσμά του ἐνέπνεε τὴν συγκίνησιν. Αἱ φλέβες του ἐξωγχοῦντο δίκην μελανῶν μακαρονίων, τὸ μέτωπον συνεσπᾶτο καὶ ἀπετέλει σφραγίδα ἱερατικοῦ ἄσπου (λειτουργιάς), καὶ οἱ βραχίονές του ἀνωκάτω περιεσπῶντο ἐκτελοῦντες ὅλας τῆς γυμναστικῆς τὰς κινήσεις. Ἡ φωνὴ του ἐπιέζετο, ἐπιέζετο καὶ ἐπὶ τέλους ἀπέληγεν εἰς ἤχον τινα ἀόριστον, ὃν λίαν προσφυῶς φίλος μας τις διδάκτωρ—Πυροσθέτης, ὠνόμασε κατσικίζοντα. Ὁ βαρύτονος ὡς τοιοῦτος κατεῖχε πολλὰ προτερήματα. Ἡ φωνὴ του ἦν βροντώδης καὶ ἀβίατος· ἀναμιμνήσκουσα τὸν ἤχον τοῦ Ῥωσικοῦ κώδωνος. Αἱ κινήσεις του μεγαλοπρεπεῖς. Ἡ μορφή του κατάλληλος πρὸς τὸ πρόσωπον ὅπερ παρίστα. Ἄλλ' ὅλα ταῦτα ἐξουδετέρου ἡ σωματικὴ του διάπλασις. Φαντάσθητε κύλινδρον τινα εὐμεγέθη, ὀγκωδέστερον πρὸς τὸ μέσον, φαντάσθητε Κρούπιόν τι πυροζόλον, ποσοκλήσατε τέσσαρας συνήθεις ἀνθρώπους, καὶ θὰ ἔχητε τὸν βαρύτονον τοῦ Ζακυνθίου θεάτρου. Ἐπὶ τῇ ὄψει του, ἀνεμνήσθη κρεωπώλας τινὰς τοῦ Πύργου, ἡ δὲ ἰδέα αὕτη ἐπετάθη ὅτε κατὰ τὴν τελευταίαν πράξιν ἐξέβαλε χασαπικῶς τὸ ξίφος του ὅπως μονομαχίῃ μὲ τὸν διαφθορέα τῆς ἀδελφῆς του. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν βαθύφωνον, οὗτος ἐξεπλήρου τὸ ἔργον ἀκολουθῶν τὸ ἀξίωμα ἀπᾶν μέτρον ἀριστον. Ἡ φωνὴ του δὲν ἦτον οὔτε πολὺ βαθεῖα, οὔτε πολὺ ὀξεῖα, αἱ κινήσεις του οὔτε πολὺ καταχρηστικαὶ οὔτε πολὺ ἀνάλογοι, τὸ σῶμά του οὔτε πολὺ ὀγκώδες οὔτε πολὺ λεπτόν. Μόνον ἡ ψευδὴς γενειὰς του ἦτον ἀρκετὰ θαψιλὴς ὁμοιάζουσα μὲ ὑπερμέγεθες σάρωθρον, ἦτο δὲ τόσῳ κακῶς προσηρμοσμένη ὥστε εἰς τὰς στιγμὰς τῆς θεατρικῆς παραφορᾶς του, κατὰ τὸ ἄνω μέρος διεφαίνετο μέλαινα. Πῶς τοῦτο, ἕκαστος ἐννοεῖ. Αἱ γυναῖκες τοῦ χοροῦ ἀπετέλουν συμπλέγματα ἀσχημίας, λειποσπαρκίας, καὶ λειποφωνίας. Μία ὁμοίαζε πρὸς λεχώ, ἐγερθεῖσαν τῆς κλίνης τῆς ἐκ πυρκαϊᾶς, ἑτέρα μοι ὑπενθύμιζε εὐμορφά τινα κουζινίδια τοῦ Συνταγματικοῦ κήπου, καὶ αἱ λοιπαὶ ἡδυνάτο νὰ καθέξωσι λαμπράν θέσιν ὁσίας εἰς χωρικόν τι παρεκκλήσιον.

*

**

Ἐρχομαι εἰς τὸν μόνον ἀδάμαντα ὅστις ἐφώτιζε τὴν σκοτεινὴν ἐκείνην πινακοθήκην. Ἡ μεσόφωνος ἦτον ἀληθὲς Ἄγγελος τὴν ἐσπέραν ἐκείνην. Πρὸ αὐτῆς ἐλυσμένη καὶ τὴν Olganoff καὶ τὴν Dalby, καὶ τὴν Μόγια, καὶ ὅλας τὰς ἡθοποιούς τοῦ πρῶην Ἀθηναϊκοῦ θεάτρου. Ἡ μορφή τῆς ἐνέπνεε τὴν συμπάθειαν· οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἀνέδιδον σπινθήρας. Ἐκαστον κίνημά τῆς ἐπέφερε μαγείαν, ἕκαστον βλέμμα τῆς ἐξεκόλαπτεν εἰς ὅλων τὰς καρδίας τὸν Πόθον-

Τὸ στήθος της ἐκυμάτιζεν ὄχι ἐκ στενοχωρίας, ἀλλὰ ἐκ ζῆως, ἐκ σφρίγγους. Ἡ φωνή της ἀνῆρχετο εἰς τὴν Διαπασῶν τόσον εὐχερῶς, ὅσον ὁ κορυθαλδὸς ἀνέρχεται εἰς τὸν αἰθέρα. Ἐπειτα ἐκείναι αἱ νωπαὶ παρειαί, τὰ ὕγρά ἐκείνα χεῖλη, ὁ ἀλαβάστρινος λαιμὸς, ἡ Πραξιτέλειος ῥίς, οἱ γαλακτώδεις βραχίονες, ὅλα ταῦτα συνδυαζόμενα ἐκπληκτικῶς καθίστων τὸς πάντας παράφρονας. Τὸ μείδιμά της ἐκράτει ἡμᾶς ἐν ἐκστάσει καὶ τὸ ἀπειλητικὸν ὄφρος ὅπερ ἐνίοτε ἐλάμβανεν ὡς ἐκ τοῦ προσώπου ὅπερ διεδραμάτιζε ἦτο τόσῳ χάριεν, ὥστε εὐκόλως θὰ προσήρμοζέ τις τὴν καρδίαν του εἰς τὴν αἰχμὴν τοῦ μικροῦ της ξίφους. Καθ' ἐκάστην στροφὴν τοῦ ἄσματος της, τὰ χειροκροτήματα ἐξέφραζον τὸν ἐνθουσιασμόν, καὶ ἀπῆλθον τὴν ἐπανάληψιν, ἐνῶν ἡ Ἰταλὶς ἐκείνη Νανὰ, μὲ τὸ χάριεν μείδιμά της ὑπεδέχετο τὰς ἐπευφημίας, καὶ μὲ τὴν εὐστροφὴν φωνήν της, ἐξεπλήρου τὴν γενικὴν αἵτησιν. Ὅταν τέλος κινουσα διὰ τῶν ἄδρων της χειρῶν τὰ ραβδίδια τοῦ τυμπάνου, συνεκάλει τὸν πολεμικὸν χορὸν, καὶ ἐμελεψε μετ' ἀπαραμίλλου ζωηρότητος καὶ χάριτος τὰ γνωστά *Rataplan, Rataplan*, οἱ πάντες εἰσίων, αἱ ἀναπνοαὶ διεκόπτοντο, τὰ βλέμματα προσηλοῦντο ἀπλήστως ἐπ' αὐτῆς καὶ μόνον μετὰ τὸ τέλος τοῦ ἄσματος αἱ παλάμαι ἐκινουῦντο σπασμωδικῶς, καὶ ῥάγδην τὰ χειροκροτήματα συνάδευον ῥυθμικῶς τὰς ἐπαγωγὰς ὑποκλίσεις της.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐνθουσιασθεὶς ἐξέφρασα τὸ αἶσθημά μου εἰς τὸν ἀποπλανημένον γείτονά μου.

— Μὰ τὸν ἄγιο, ἀπήντησεν οὗτος, ἐδῶ βεραμέντε εἶναι τὸ προκιοῦλι τῇ ὀπερας.

Κρονίδης.

ΜΙΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΣ

ΤΟΥ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΜΑΣ.

Εἷς ἐκ τῶν ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν Ἑξωτερικῶν *ρεπόρτερ* μας κατῴρθωσε διὰ πολλῶν καὶ εὐφυῶν κόπων νὰ διαρπάσῃ ἀποσπάσματα συνεντεύξεως ἣν ὁ νέος ὑπουργὸς τῶν Ἑξωτερικῶν, τοῦ ὁποίου εἶναι γνωστὴ ἡ γαλλικὴ πολυμαθεία, ἔσχε μετὰ τινος τῶν ἐνταῦθα κυρίων πρέσβων. Τὰ ἀποσπάσματα αὐτὰ ὅπως ἔχουσι τὰ παραθέτομεν :

Ὁ πρέσβυς. — *Permettez, Monsieur, que je vienne de suite à la question.*

Κουμουνδοῦρος. Βουί· κεστιὸν ντ' Ὀριάντ.

Πρέσβυς. Non, Monsieur, la question des frontières turco-grecques. Il ya ni....

Κουμουνδοῦρος. Ἄ! Γιάνι· Γιάννη!

(Ὁ Γιάννης εἰσέρχεται.)

Πρέσβυς (ἐξακολουθῶν) Le mémoire qu' a fait...

Κουμουνδοῦρος. Καφέ, δὲν ἀκοῦς;

(Ὁ Γιάννης ἐξέρχεται.)

Πρέσβυς. M. Tricoupis.

Κουμουνδοῦρος. Μουσιὸ Τρικουπίς... Βουί... Μαϊν-τενάν, σὲ μοά.

Πρέσβυς. Je le souhaite, Monsieur, pour le bien de la Grèce.

Κουμουνδοῦρος. Λά Γκρές; Σὲ μὲν παϊτ.

Πρέσβυς. Tant mieux, tant mieux, Monsieur. Alors, ça va marcher comme sur des roulettes.

Κουμουνδοῦρος. Μουσιέ, νοῦ ζαδὸν ντεπουτ λονγκτά^κ ἀμπολι λὰ ρουλέτ.

(Ὁ Γιάννης φέρει καφέ, ὁ πρέσβυς ἐκπλήσσεται, ἀρνείται νὰ λάβῃ καφέ, παίρνει μόνος ὁ Κουμουνδοῦρος).

Παρλὲ, Μουσιέ, ζὲ πουτ πράντρ μὲν καφέ ἔ ἐκουτέ. Βοῦ σαβὲ λὰ γκουβερνεμάν κού βοῦ ρεπρεζαντέ ἔ μὲν ἀμί.

Πρέσβυς. Alors, je suis votre arriere-petit-neveu.

Κουμουνδοῦρος. Μὲν νεβὲ ἰλ νὲ πὰ ζισί, ἰλ βὰ ἄ λεκόλ.

Πρέσβυς. Vous auriez grandement besoin d'aller aussi.

(Ἐγείρεται νὰ φύγῃ. Καὶ τὸν ἀποχαιρετᾷ).

Κουμουνδοῦρος. Μερσί, Μουσιέ, ζὰν παρλεραί ἄ μινιστε-ριέλ κονσέιλ.

ΚΑΙ ὙΣ ΤΑ ΠΕΠΟΝΙΑ.

Αἶ! μᾶς σκοτίσαν πλέον ἡ μυρτιαῖς,
Οἱ ζέφυροι, τ' ἀστέρια καὶ τ' ἀηδόνια.

Ἄς ρίξουμε ἀγάπης δυὸ ματριάς
Κι' ἄς γράψουμε δυὸ στίχους ὅς τὰ πεπόνια!
Γιατί, θαρρῶ, ἡ γλύκα τους ἡ τόση
Μ' ἔχει βαθειά, κατάβαθα λαβῶσει.

Ναί, ναί! γλυκαίνῃ ἡ γλύκα, ἀλλ' ὅμως καίει·
— Αὐτὸ τὸ ῥόδο τέτοιο ἀγκάθι φέρει.—
Ἄπ' τὸν καιρὸ τῆς Εὐας μᾶς τὸ λείει
Τὸ φίλημα, ἡ ματιά, τὸ καλοκαίρι...
Κι' αὐτὴ ποῦ τὴν καρδιά μου παλαβώνει
Δὲν εἶνε πρὶο γλυκειὰ ἀπ' τὸ πεπόνι.

(Συμπάθειο· ἔτσι τῶπα δὲ, κυρά μου·
Μ' ἔσὲ καὶ ποιὸς ἔμπορεῖ κακὰ νὰ τᾶχη;
Ἐσένανε σὲ χαίρεται ἡ καρδιά μου,
Κι' ἐκεῖνα τὰ γλεντάει τὸ στομάχι.
Καὶ ἕνας ἄλλος λόγος φοβερός.
Αὐτὰ τὰ τρώγω, ἐνῶ εἶσὺ... μὲ τρώς.)

Τὶ μυρουδιά καμμιά φορὰ σκορπίζουν!
Δές: ἂν τὰ κόψω, μέλινά θᾶνε... Στέκα,
Κι' ἐκεῖνα ἴσα ἴσα δὲν ἀξίζουν
Καὶ μοιάζουν φανερά μὲ τὴ γυναῖκα
Ποῦ τάχα κλαίει, χάνεται, μὰ, σκέτα
Γιὰ νὰ τὸ ποῦμε, εἶνε μιὰ κοκκέτα.

Αἶ! μᾶς ἐφάγαν πιά ἡ πρασινάδες,
Ἡ πέρδικες, τὰ σύννεφα, τὰ ἴα.
Δὲ θέλομε προνόμια, βασιλιάδες·
Ἄς κάμουμε κι' ἐμεῖς δημοκρατία.
Νὰ τραγουδοῦμε ἀνθούς καὶ χελιδόνια,
Ἄλλὰ μαζὶ μ' αὐτὰ καὶ τὰ πεπόνια!

Κοχτῆς.